

Introitus:

Budte připraveni a vaše lampy ať hoří. (Lukášovo evangelium 12:35)

Čtení ze Staré smlouvy:

I stalo se ke mně Hospodinovo slovo: ² Co máte *na mysli*, když užíváte o izraelské zemi toto přísloví: Otcové jedí trpké hrozny a synům trnou zuby? ³ *Jakože* jsem živ, *je* výrok Panovníka Hospodina, *uvidíme*, jestli se v Izraeli mezi vámi toto přísloví ještě bude užívat.

⁴ Vždyť mně patří všechny duše, patří mi jak duše otcova, tak i duše synova. Duše, která hřeší, ta zemře. (Ezechiellovo proroctví 18:1-4)

²⁰ Duše, která hřeší, ta zemře. Syn neponese *trest* za zvrácenost otce ani otec neponese *trest* za zvrácenost syna. Spravedlnost spravedlivého zůstane na něm a *rovněž* ničemnost ničemy zůstane na něm. (Ezechiellovo proroctví 18:20)

²³ Copak si opravdu přeji smrt ničemy, *je* výrok Panovníka Hospodina? *Nemám* snad *v oblibě*, když se odvrátí od svých cest a bude žít? (Ezechiellovo proroctví 18:23)

Čtení z evangelia:

¹³ A přinášeli k němu děti, aby se jich dotkl. Učedníci je však pokárali. ¹⁴ Když *to* Ježíš uviděl, rozhořčil se a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takových je Boží království. ¹⁵ Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevstoupí.“ ¹⁶ A bral je do náručí, vkládal na ně ruce a žehnal [jim]. (Markovo evangelium 10:13-16)

Požehnání aneb Děti před Boží tváří

Děti, řekněte mi, co vytočí vašeho tatínka nejvíce... Představte si Pána Ježíše. Dokázali byste jej vytočit, rozčítit? Představujeme si, že je natolik svatý, že se jej nic netýká a nedostane se do varu. Ale to byste se divily! Jediné místo, kdy Pánu Ježíši chytly piliny,¹ byla chvíle, kdy učedníci bránili tatínkům a maminkám v tom, aby přinášeli svoje děti k požehnání. Jemu o vás, děti, jde tak výrazně, že je schopen se rozběsnit!

Když přinášejí rodiče svoje děti, jdou si pro požehnání jako rodina. Stejně tak stařec Simeon v chrámě žehnal malému Ježíšovi i jeho rodičům: “Simeon jim (Josefovi a Marii, tedy i Ježíšovi) požehnal!” (Lukášovo evangelium 2:22)

Jak to vlastně bylo s dětmi? Víme to jistě u chlapců: Izraelský synek byl osmého dne obřezán a stal se účastníkem smlouvy Hospodinovy s Izraelem, byl zasvěcen Hospodinu. Navíc, prvorozený syn patřil Hospodinu a byl vykupován. Což na první pohled vypadá divně, stejně jako výhradní pozornost věnovaná chlapcům, ale pokud se na to podíváte jinak, tak je možno vidět také něco jiného. Prvorozenství zvyšovalo cenu dítěte. Chlapec nesl odpovědnost. Nešlo o větší hodnotu chlapců. Nejsou tedy třeba genderové reformy.

V našem případě křesťanské domácnosti je to bez zvláštního rozdílu, zda chlapec či dívka. Prostě je dítě svaté už tím, že jsou rodiče křesťany, respektive víme o tom, že apoštol připomínal věřícím v Korintě, že i když je jenom jeden z rodičů věřící, je dítě svaté! (1. dopis Pavlův Korintským 7:14)

¹ Nikde jinde v evangeliích nemáme zapsáno, že by se tak vytočil. Použitý výraz zní **ἀγανακτέω**, být rozhněván kvůli špatnému rozsudku, právnímu názoru. Tedy bylo to rozhněvání zákoníka, vykladače Písma a zvyků otců. Je tedy znát, jak velice mu o tyto věci šlo.

Stejným slovem v řečtině se popisuje, že ztratili důstojnost, tedy rozběsnili se učedníci na Jana a Jakuba, když si ti dva vyžadovali lepší místo v Ježíšově vládě (Matoušovo evangelium 20:20-24), také, když Pán Ježíš vyhnal penězoměnce a obchodníky z chrámu (on se nevztekal) ovšem: velekněží a zákoníci se rozběsnili (Matoušovo evangelium 21:12-17) a nebo Jidáš, když žena vylila vonný olej z alabastrové nádoby na Ježíšovu hlavu (Matoušovo evangelium 26:6nn)

Tím spíše chápeme, že pokřtít dítě je samozřejmě možné. Nikde v Písmu není napsáno, že by se křtili jen dospělí. Křtí se na základě vyznání víry, samozřejmě rodičů. A křest je povzbuzením víry, že dítě patří Pánu Ježíši. Rodíme je přece do nebe. Nejednáme křtem s dětmi tedy arogantně a násilně, nerozhodujeme za ně a o nich bez nich. Jen potvrzujeme to, jak se narodily. Dětem dáváme jistotu, že jsme o nich ani na chvíli nepochybovali. Že je máme rádi a chceme, aby měly stejné možnosti a také stejná práva. Pamatuji na slova bratra kazatele Milana Jurči, starého otce slovenské církve, který jasně řekl: "Rodíme děti pro království Boží!" Na druhou stranu - a víte o mně, že jsem demokrat - ve dnešním naprosto pohanském způsobu života a myšlení ve světě je možné nechat křest na dětech samotných, až se rozhodnou a až dozrají ke svému rozhodnutí a z radosti a s osobní touhou po Boží blízkosti budou chtít být pokřtěny a žít v církvi jako její členové. A to neznamená být jen pasivní částkou, ale řídit ji a ovlivňovat ji!

1. Požehnání jako slovo pro budoucnost

Izrael žehnal ve své denní liturgii každou chvíli,² s požehnáním vstával a lehal.³ Vyznával stav požehnání, opakoval si skutečnost tváří v tvář potížím a bolestem. Je to výrazný rozdíl v pochopení našeho způsobu života. My jsme dost nakyslí. Pořád prskáme a vzdycháme.⁴ Izraelita není hlupák, přijímá těžkou skutečnost, ale navzdory tomu vyznává: "Požehnaný Hospodin, že nám dává..." Děti samy už jsou požehnáním, nebylo a není většího požehnání, než mít děti ať svoje a nebo přijaté. Izrael daleko více bral v úvahu adopci.⁵ A děti přijímal jako pevnou součást celého lidu. Snad právě tady můžeme nejlépe pochopit, že se Pán Ježíš tak rozběsil, když učedníci bránili dětem...

Požehnání starších pro rodinu a pro děti přinášelo ujištění a někdy i prorocké slovo o budoucnosti malého dítěte. Pán Ježíš dal dětem ujištění: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takových je Boží království. Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevstoupí.“ (Markovo evangelium 10:14n) Rodičům Pána Ježíše dal stařec Simeon slova poměrně těžkého proroctví o jeho úkolu a budoucnosti.

² Modlitba devatenácti požehnání ráno, odpoledne a večer... To je něco, co se modlil Daniel u otevřených oken směrem k Jeruzalému.

³ "Baruch ata Adonaj, Elohejnu, melech ha-olam..." to je "Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Bože náš, Králi všehomíra..."

⁴ Od zítřka budu smutný, až od zítřka.

Ale dnes se budu radovat.

Proč mám být smutný, proč?

Protože fouká vítr?

Proč bych měl dnes být smutný kvůli tomu, co bude zítra?

Možná, že zítra bude pěkně, možná bude jasné nebe.

Možná, že zítra zase zasvitne slunce.

A potom nebudu mít žádný důvod, abych byl smutný.

Od zítřka budu smutný, až od zítřka.

Ale dnes, dnes se budu radovat,

a každému trpkému dni řeknu:

Až od zítřka budu smutný.

Dnes ne.

(*Báseň z roku 1941 napsaná chlapcem uvězněným v koncentračním táboře*)

⁵ V Izraeli se adoptovaly i manželky, pokud jejich muž zemřel. Viz Deuteronomium 25:5-10 ("Dům vyzutého", na to budu někdy kázat, slibuju :-)

Jmenovitě přímo Marii: "Simeon jim požehnal a řekl Marii, jeho matce: „Hle, on je určen k pádu a povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, jemuž bude odpíráno - i tvou vlastní duší pronikne meč - aby bylo zjeveno myšlení mnohých srdcí.“ (Lukášovo evangelium 2:29-35) Čekáme posláním pro naše děti už v malém věku?⁶ Všimli jste si, že velcí mužové Izraele (možná i ženy, ale víme to o mužích) byli ke svým úkolům zasvěceni jako malí. A jmenujte si je: Mojžíš, Samson, Samuel, ostatně i David a další...)

A z toho je znát, jak velmi záleží na dětství, i když se nám ztratí z horizontu jako Ježíš, o němž do dvanácti nic nevíme a potom do třiceti také ne. A jak moc se poznamenávají děti tím, že rodiče svůj život neuřídí? Pak se může stát, že se muži svým manželkám mstí za své matky a manželky se zase mstí manželům za svoje otce a podobně. Jistě si neseme následky výchovy, ale to není předznamenání výsledků, to je jen předznamenání těžkostí. My žijeme z moci požehnaného Boha, který je silnější, než cokoliv jiného. A žijeme k výsledkům, které připravil Pán Bůh.

Nicméně: Čekáme také proroctví pro svoje děti už v dětství? Nedodalo by to více jistoty našim modlitbám, když naše dospívající děti odejdou užívat volnosti do světa? Nedodalo by nám to více víry, více lásky a trpělivosti v čekání na jejich návrat? Můžeme vědět, že naše modlitby nejsou marné, když čekáme až vrátí... Někdy mám dojem, že své děti dovedeme jen ukecávat, lákat, nutit, a podobně... Máme pocit, že nevěřící děti snižují náš duchovní kredit a podobně. A dovedeme obviňovat sebe, své partnery, vypisovat, co všechno nezvládli... Ale to nejsou zrovna projevy víry a lásky, přiznejme si to.

2. Konec výmluvám a vychloubání

A ještě v tom budu chvíli pokračovat: Jsme přesvědčeni, že daleko více, než vlastní příklad svobodného a pokojného křesťana, naše děti formuje to, co zakážeme a co povolíme. Bereme si maximální odpovědnost, chceme udělat všechno. To někdy říkají rodiče dětí, kteří žádají o křest pro děti: "Chci pro svoje dítě udělat všechno!" A sami křesťany nejsou. Ani požehnání, ani křest... Nic, než vlastní život a příklad nám nepomůže zásadně ovlivnit děti. Ani zlí spolužáci...

A nic nás, jako rodiče, neudělá přímo odpovědnými za budoucnost svých dětí. Přitom: Význam výchovy se stabilně přeceňuje. Rodiče své děti pevně tisknou a nadměru omezují. Ale pozor, stejnou chybou je, když přeceňujeme svoje metody volné výchovy. A pozor: Úspěchy připisuje okolí rodičům, když posuzuje a chválí úspěchy a právě ty metody rodičů a jejich výchovy. Když jsou rodiče rozumní a stojí nohama na zemi, řeknou, že se diví tomu, jak se to mohlo povést...

Ale, dělají to i děti svým vymlouváním na rodiče, když se jim nedaří a nezvládají život. A je zajímavé naslouchat, jak bylo živé šest až pět století (a možná ještě dřív) před Kristem přísloví "Otcové jedí trpké hrozny a synům trnou zuby" (Ezechielovo proroctví 18:2), které se vymlouvalo na chyby otců. Jako by se Izrael dostal do zajetí díky starým otcům a vše bylo poznamenáno jejich selháním. A Pán Bůh vzkazuje, že se tahle výmluva už nebude tradovat: "Syn neponese *trest* za zvrácenost otce ani otec neponese *trest* za zvrácenost syna." Bůh rozlišoval už i v soudech nad Izraelem.⁷ A vždycky dohlédne až do nitra

⁶ Moje maminka si zapisovala dny početí, měla to všechno v památníčku, který měl na prvních stránkách napřaženou dlaň a v ní drahé kameny - čtyři. A uvnitř texty Písma, která dostala pro náš život. Já jsem neměl žít, pan doktor mne však zachraňoval a pustil se do mne tak, že jsem se ještě rozdýchal. Maminka mne v té chvíli odevzdala jako Samuele: "Bože, pokud bude žít, je Tvůj!" a proto se nijak nepodivovali, když z mých plánů o budoucnosti - letecký mechanik, výtvarník - vyšlo to jediné: Kazatel.

⁷ Viz: Jeremjášovo proroctví 24

každého viníka: ⁸ “Spravedlnost spravedlivého zůstane na něm a rovněž ničemnost ničemy zůstane na něm.”(Ezechielovo proroctví 18:20)

A já to vymlouvání dnes slyším zase. V psychologicko-pastoračním stylu se připisuje vina rodičům a nebo prarodičům.⁹ Je to znát v obšírně popisované blbě náladě, do které nás dostali naši předkové. Naši bratři a sestry na Slovensku padají do strašné malomyslnosti. Však víte, jak v županských volbách dopadli na Banskobystricku. My už v blbě náladě jsme. Jako by nic nešlo změnit. Jako by bylo nutné zvolit i to, o čem si nejsme jisti. Špatné prezidenty, předsedy a starosty či kazatele. Jakoby nebylo jiné volby. Jistěže opakujeme to, co jsme viděli a co jsme se naučili, ale vůbec to není železná nutnost, která říká, jak to všechno skončí. Můžeme ovlivnit dějiny a změnit mnoho. Platí přece: “Vždyť mně patří všechny duše, patří mi jak duše otcova, tak i duše synova.” (Ezechielovo proroctví 18:4)

3. Co si Bůh myslí

Varoval bych každého, kdo by si myslel, že odhadne Boží vůli, každého, kdo dopředu ví, co si Bůh myslí. Ale tady je něco, co se dá říct jistě. Je neděle, tak se má zvěstovat a já vám s klidem tvrdím, že *vím, co si myslí Bůh*. A že to vím pro všechny zklamané a unavené rodiče, kteří se modlí za své děti s úzkostí, že je Bůh neslyší a zrovna na ně nemyslí.

A pak je to dobrá zpráva pro všechny marnotratné syny, kteří mají pocit, že jejich hřích je tak strašný a že už jsou tak daleko, že se nemohou vrátit. A dokonce, že se ani nelze vrátit. Tak poslouchejte, já jen zopakuji to, co Pán Bůh svěřil prorokovi: “Copak si opravdu přeji smrt ničemy, je výrok Panovníka Hospodina? *Nemám* snad *v oblibě*, když se odvrátí od svých cest a bude žít?” (Ezechielovo proroctví 18:23) “Odvrhněte od sebe všechna svá přestoupení, jimiž jste se vzeprěli a získejte nové srdce a nového ducha. Proč máte zemřít, dome izraelský? Vždyť nemám zalíbení ve smrti toho, *kdo umírá, je výrok* Panovníka Hospodina. *Obraťte se a zůstaňte naživu.*” (Ezechielovo proroctví 18:31n)

Souhrnem:

1. Potřebujeme požehnání pro budoucnost jako ujištění a výzbroj. Potřebujeme dobrořečit a ne zlořečit.¹⁰ Tím spíše to potřebují od nás slyšet děti. Potřebují tím být poznamenány. Z Bible neznáme, že by se očekávalo vyznání dětí (nedělaly se evangelizace dětí), děti se učily z vyznání starších a rodičů. My tu starce nemáme, ale kladu to na srdce už i těm středověkým: *Nebudte zakyslé báby a trpcí dědkové! Žehnejte!*
2. Nemá smysl se vymlouvat na předky. Nemá smysl se vychloubat svými kvalitami. Jsme Hospodinovi. On říká: “Vždyť mně patří všechny duše, patří mi jak duše otcova, tak i duše synova.” Jistěže opakujeme to, co jsme viděli a co jsme se naučili, ale vůbec tím není řečeno, že skončíme opakováním toho, co jsme viděli a co jsme se naučili. Naše budoucnost je v tom, co uděláme proto, že nám to bude z nebe dáno. Všechno zlo se zastavuje tím, že se neopakuje. Pamatujte si to: Jste povoláni zabrzdit pád!
3. Pán Bůh má v oblibě lidskou změnu. Nic nevychutnává tak moc. Nic jej nevytočí tak, jako špatný příklad dětem. A z ničeho nemá takovou radost jako z hříšníkovy odvrácení od zlých cest a ze začátku nového života!

⁸ Dokonce je to zapsáno opakovaně: “Duše, která hřeší, ta zemře.” (Ezechielovo proroctví 18:4 a 20)

⁹ Ve velkém předúraznění celkem světské metody “pevného objetí” (Prekopová) a nebo službou “rozvazování” se přisuzuje osudový vliv rodičovské a možná ještě nějaké starší vazby.

¹⁰ Viz: Dopis Římanům 12:14

Slovo na cestu:

“Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás *a* vždy v každé své modlitbě za vás všechny prosím s radostí nad vaší účastí na *díle* evangelia od prvního dne až doposud. Jsem si jist právě tím, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede *je* až do dne Krista Ježíše.” (Dopis Filipským 1:3-6)